

11.01.2022 r.

BP.5132.9.2021

2022.7723.TR

F... G...

Decyzja nr 1/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku F... G... wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za prawidłowe stanowisko dotyczące niepodlegania krajowemu ustawodawstwu członka rady nadzorczej, odnosnie którego właściwy organ ustalił jako właściwe ustawodawstwo innego państwa członkowskiego.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 15 grudnia 2021 r. spółka F... G... , NIP: ..., KRS: ..., REGON: ..., zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Narodowego Funduszu Zdrowia (data wpływu do właściwego organu: 28 grudnia 2021 r.) o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach przewidzianych w ustawodawstwie krajowym, przez osobę, która wykonuje pracę najemną i pełni funkcję członka rady nadzorczej w dwóch państwach członkowskich, tj. odpowiednio w Danii oraz Rzeczypospolitej Polskiej oraz posiada miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Do wniosku załączone zostało potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł oraz pismo z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 marca 2021 r. znak oraz z dnia 20 listopada 2021 r. znak

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że w radzie nadzorczej spółki zasiada Pan K... K..., który ma miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Z tytułu członkostwa w organie nadzorczym ww. pobiera wynagrodzenie. W styczniu i lutym 2021 roku Przedsiębiorca pobrał składki na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 35 ustawy o świadczeniach. Jednocześnie Pan K... K... od dnia 1 stycznia 2021 r. podjął pracę najemną na rzecz podmiotu N... I... z siedzibą w Danii, adres:

W marcu 2021 roku Przedsiębiorca został poinformowany o okoliczności, iż w wyniku rozstrzygnięcia wniosku z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia ustawodawstwa właściwego, Zakład Ubezpieczeń Zdrowotny ustalił, iż Pan K... K... podlega ustawodawstwu duńskiemu (pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 marca 2021 r. oraz z dnia 20 listopada 2021 r.). W uzasadnieniu stanowiska instytucja właściwa powołała się na brzmienie art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz. UE L 2004 Nr 166, str. 1), zwanego dalej: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004”, tj. na zasadę *lex loci laboris*, zgodnie z treścią której osoba podejmująca aktywność zarobkową w kilku państwach, podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w państwie wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek. W uzasadnieniu przyjęto również, iż praca członka rady nadzorczej ma charakter marginalny.

Na skutek powyższego, Przedsiębiorca zwrócił członkowi rady nadzorczej składki pobrane z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego za okres od stycznia do lutego 2021 r. oraz zaniechał pobierania ich w kolejnych okresach.

Przedsiębiorca zadał we wniosku następujące pytanie:

Czy w świetle przywołanego stanu faktycznego zaniechanie przez Przedsiębiorcę pobierania i odprowadzania do krajowego organu rentowego składki na ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzenia członka rady nadzorczej jest prawidłowe?

Zgodnie ze stanowiskiem, przedstawionym w osnowie wniosku na mocy art. 11 ust. 1 w zw. z art. 3 rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, Przedsiębiorca jest zobligowany do zastosowania się do ustalonego przez instytucję właściwą ustawodawstwa właściwego w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

Prezes NFZ, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 15 preambuły ww. rozporządzenia).

W myśl art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, co do zasady, osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia).

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego w odniesieniu do osób świadczących pracę najemną w kilku państwach członkowskich zostały zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 149 z dnia 8.06.2012 r., s. 4).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, osobą normalnie wykonującą pracę w kilku państwach członkowskich jest osoba, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Przywołana zasada wyrażona została m.in. w treści art. 13 ust. 1 lit. a i lit. b ppkt iii rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz. UE L 2009 Nr 284, str. 1), zwanym dalej: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009”, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim; natomiast, jeżeli nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, innego niż państwo członkowskie jej zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się

w dwóch państwach członkowskich, z których jedno jest państwem członkowskim jej zamieszkania.

Jak jednak wynika z art. 14 ust. 5b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 stycznia 2019 r., sygn. I UK 392/17: „(...) Osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich UE podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym wykonuje pracę najemną, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, a mianowicie, że praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004. Wykładni art. 13 ust. 3 rozporządzenia Nr 883/2004 należy dokonywać w ten sposób, że w celu określenia ustawodawstwa krajowego mającego zastosowanie na podstawie tego przepisu do osoby, która zwykle wykonuje pracę najemną i prowadzi działalność na własny rachunek w różnych państwach członkowskich, należy wziąć pod uwagę wymogi ustanowione w art. 14 ust. 5b oraz w art. 16 rozporządzenia nr 987/2009.”.

Tożsame stanowisko w zakresie wykładni ww. przepisów zajął Sąd Apelacyjny w Białymstoku w orzeczeniu z dnia 10 grudnia 2019 r., sygn. III AUa 741/19), wskazując, iż: „(...) Osoba, która wykonuje pracę o charakterze marginalnym w jednym państwie członkowskim i pracuje również w innym państwie członkowskim, nie może być uznawana za osobę normalnie wykonującą pracę w dwóch lub w kilku państwach członkowskich i w związku z tym nie jest objęta przepisami art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 883/2004. W takim przypadku w celu ustalenia mającego zastosowanie ustawodawstwa osoba ta jest traktowana jak osoba pracująca wyłącznie w jednym państwie członkowskim. Jeżeli praca o charakterze marginalnym jest podstawą włączenia do systemu zabezpieczenia społecznego, składki powinny być opłacane we właściwym państwie członkowskim od całości dochodu ze wszystkich rodzajów pracy. Pozwala to uniknąć niewłaściwego stosowania przepisów na przykład w sytuacji, gdy dana osoba jest zobowiązana do pracy przez bardzo krótki okres w innym państwie członkowskim w celu obejścia mających zastosowanie przepisów „pierwszego” państwa członkowskiego.”.

Konkludując, należy wskazać, iż zgodnie z zasadą jednego ustawodawstwa pracownik (członek rady nadzorczej) podlega ubezpieczeniu społecznemu w tym państwie, w którym pracuje, nawet jeżeli siedziba pracodawcy oraz jego miejsce zamieszkania znajdują się w innym państwie. W kwestii ustalenia właściwego ustawodawstwa nie bierze się pod uwagę pracy o charakterze marginalnym, co należy wziąć pod uwagę przy wykładni art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004.

Przenosząc powyższe na grunt opisanego przez Przedsiębiorcę stanu faktycznego należy wskazać, iż zgodnie z przepisami o koordynacji członek rady nadzorczej uznany powinien być za osobę wykonującą aktywność zawodową w dwóch państwach członkowskich, przy czym wobec faktu, iż aktywność wykonywana w związku z zasiadaniem w radzie nadzorczej uznana została przez właściwy organ za marginalną, okoliczność jej wykonywania nie jest brana pod uwagę przy ustalaniu ustawodawstwa właściwego. Składki należne od wszystkich tych aktywności – zidentyfikowanych jako albo praca najemna, albo praca na własny rachunek – powinny być odprowadzane tylko do systemu zabezpieczenia społecznego jednego z tych dwóch państw członkowskich, zgodnie z zasadami tego kraju. W związku z ustaleniem przez upoważniony organ duńskiego ustawodawstwa jako właściwego, składki z tytułu pobierania wynagrodzenia za zasiadanie w radzie nadzorczej organu spółki nie powinny być pobierane i odprowadzane do krajowego organu rentowego w oparciu o przepisy krajowe.

Sytuacja członków zarządu, dla których właściwe jest ustawodawstwo innego państwa członkowskiego, a których aktywność zawodowa wykracza poza Rzeczpospolitą Polską, wymagać będzie po stronie płatnika indywidualnej i szczegółowej analizy w celu prawidłowego ustalenia obowiązków w zakresie zabezpieczenia społecznego. Przedsiębiorca, który wypłaca honorarium członkowi rady nadzorczej, powinien upewnić się, czy na gruncie duńskich przepisów w zakresie zabezpieczenia społecznego, stanowić ono będzie podstawę wymiaru składek, a jeżeli tak, na jakim podmiocie ciążyć będą obowiązki w zakresie rejestracji, składania odpowiednich deklaracji oraz wpłaty należnych składek (obliczonych według obowiązujących w Danii stawek).

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.

Decyzję otrzymują:

- 1) F... G...
- 2) ad acta.